

1958

KOVAS

Nr. 3

1958 KOVAS Nr. 3

Redaguoja:

Dr. A. Šerkšnas

Leidžia:

Lietuvių Kultūros Institutas

Administruoja:

Nekalto Prasidėjimo Seserys

Prenumerata:

Metams: \$4.00, Atskiras numeris 40 centų.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

Raštus siųsti ir visais redakcijos reikalais kreiptis:

Dr. A. Šerkšnas, 301 Silas Deane Hwy., Wethersfield, Conn.

TURINYS

1. MŪSŲ MAŽIESIEMS	65
2. Kun. K. Matulaitis, ŠV. KAZIMIERAS	66
3. V. Jonikas, DIDELĖS MINTYS	67
4. G. Reynold, PASAKA APIE VILIŲ TELĮ	68
5. V. Šmaižienė, VĖJAS IR SNIEGAS	73
6. KUNIGAS PETRAS KALBA	74
7. A. Giedrius, VARNOS SAPNAS	75
8. Vytė Nemunėlis, VARDŲ DAINELĖ	77
9. Jurgis Jankus, AUKSINIS VABALIUKAS	78
10. V. Šmaižienė, ŽVĖRELIAI IR PAUKŠTELIAI	82
11. ATŽALĖLĖS	83
12. SAULĖS JUOKAS	84
13. MİSLĖS	86
14. KLAUSIMAI — ATSAKYMAI	87
15. MAŽŲJŲ PASAULIS	88

Viršelio iliustracija: iš "Žvaigždės".

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR, Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn. Editor: Dr. A. Šerkšnas, 301 Silas Deane Hwy., Wethersfield, Conn. March, 1958. Vol. 9, No. 3. Subscription: \$4.00 yearly. Single Copy 40¢. Entered as second-class matter at the post office in Putnam, Conn.

Immaculata Press, Putnam, Connecticut

MŪSŲ MAŽIESIEMS

(Per jų mamytės)

EGLUTĖ turi netik skaitytojų, bet ir klausytojų. Tai yra tie, kurie dar nemoka skaityti. O jie Eglutę, prisiklausę apie ją iš savo broliukų, sesučių ar draugų, myli ir prašo tėvelius ją užpnumeruoti. Juos mes vadiname Eglutės klausytojais, nes jie tik klauso kai broliukas, sesutė, mamytė ar draugas jiems paskaito.

Vieną dieną, žinoma, jie iš klausytojų pereis į skaitytojus. Tai bus tada, kai jie išmoks skaityti. O jie išmoks gana greit — tam jie ir Eglutę prapnumeruoja.

Iš Eglutės klausytojų, per jų mamytės, redakcija yra gavusi daug laiškų, kuriuose prašoma, kad Eglutė būtų padaryta vaikieškesnė, kad jie galėtų lengviau ją suprasti. Prie klausytojų prisidėjo ir patys mažiausieji skaitytojai, kurie dar tik pramokę skaityti. Trumpai sakant, visi mūsų mažieji.

Mes čia buvome taip paveikti, kad tikrai norėjome Eglutę užpildyti tik tokiais dalykais kaip "Turėjo bobutė žilą oželį", "Du gaideliai", "Gaidžiukas ir vištytė" — kad tik patenkinus mūsų mažuosius. Bet... nelaimė, čia įsikišo Eglutės senieji skaitytojai. Jie protestuoja prieš Eglutės padarymą tik "babių" laikraščiu. Jie sako puikiai suprantą kai yra rašoma apie partizanus, apie Lietuvos kariuomenę, apie tautos šventes, apie didvyrius, laivus, lėktuvus ir tt.

Redakcija, išsikalbėjusi su vienu ir kitu tėvais, nutarė štai ką padaryti. Pradedant šiuo numeriu, trečdalis Eglutės bus skiriamas mūsų mažiesiems, o du trečdaliai paliekami seniesiems skaitytojams. Mažųjų dalis bus Eglutės pabaigoje. Vyresniesiems skiriamoji dalis pasiliks tokia, kokia ji buvo iki šiol, išlaikant visus senuosius skyrius. Mažiesiems skiriama dalis bus kiek galima daugiau pritaikyta pradedantiems skaitytojams ir klausytojams.

KUN. K. MATULAITIS

Šiomet sukanka 500 metų nuo šv. Kazimiero gimimo. Šiuos metus lietuviai vadina švento Kazimiero metais. Tai yra didelė Dievo malonė mums ir garbė turėti savą tautietį šventųjų tarpe.

Šventas Kazimieras Lietuvos - Lenkijos karalių giminės. Garsusis karalius Jogaila buvo jo senelis. Jo tėvas, karalius Kazimieras, buvo vienas iš pačių žymiausių to meto Europos valdovų. Šv. Kazimiero motina buvo Austrijos karalaitė. Jis turėjo šešis brolius ir šešias seseris. Jo seserys ištekėjo už tų laikų Europos karalaičių ir tapo karalienėmis. Vyriausias jo brolis Vladislovas buvo Vengrijos ir Čekijos karalium. Kiti valdė Lietuvą ir Lenkiją. Vienas iš brolių tapo vyskupu ir net kardinolu.

Jaunas šv. Kazimieras buvo labai darbštus ir geras mokinys. Jis buvo labai gabus. Karaliaus dvaro mokykloje, kur mokėsi šv. Kazimieras ir jo broliai, mokė patys garsausi tų laikų mokslininkai. Kazimieras labai gerai mokėsi.

Kazimieras buvo pamaldesnis, negu jo broliai. Mėgo rytais apmąstyti Kristaus kančią ir išklausydavo šv. Mišių. Dažnai eidavo prie šv. Komunijos. Didžiausio džiaugsmo jausdavo, beklūpodamas prie Šv. Sakramento, paskendęs maldoje. Jis ilgėdavosi Kristaus. Tas ilgesys paskatindavo jį naktimis lankyti bažnyčias. Kadangi tuo laiku jos būdavo uždarytos, tai Kazimieras klaupdavo lauke prie durų ir taip ilgokai meldavosi. Turėjo labai didelį pamaldumą į šv. Mariją.

Kadangi Dievo meilė eina kartu su auka, tai ir šv. Kazimieras dėjo aukas Dievui: jis atgailojo už savo, o daugiausia už kitų nusikaltimus, pasninkavo, kartais miegodavo ant grindų šalia karališkos lovos. Sunku įsivaizduoti kitą jauną karalaitį, tokį nekalną, kuklų ir pilną dorybių.

Jam būnant tik trylikos metų, jis buvo išrinktas Vengrijos karalium. Jo tėvas, karalius Kazimieras, norėjo kad jaunas Kazimie-

ras užimtų Vengrijos sostą. Bet per šitą visą pasiruošimo laiką, vengrai susitaikė su senuoju savo karalium ir jaunas Kazimieras grįžo atgal namo, nepasiekęs net ir Vengrijos. Tėvas buvo nepatenkintas, kad Kazimieras jėga nesiveržė į Vengrijos sostą ir jį net nubaudė. Vėliau, antru kartu kviečiamas į Vengriją, Kazimieras atsisakė ten vykti.

Šv. Kazimieras savo gražiausią gyvenimo dalį praleido Vilniuje. Vilniuje būdamas, jis pagarsėjo gailestingumu vargšams. Kiek galėdamas, gelbėjo kiekvienam. Didikai prikaišiojo karalaičiui, kad jis save žemina tokiais patarnavimais. Šventasis atsakė:

— Nėra didesnės garbės didžiūnams, nėra kilnesnio dalyko kunigaikščiams, kaip pagerbti Jėzų Kristų vargšų asmenyje. Aš laiku sau garbe patarnauti vargingiausiam valdiniui.

Jaunas karalaitis susirgo džiova. Džiova greitai jį pribaigė. Jis mirė 1484 m., būdamas tik 26 metų amžiaus. Palaidotas Vilniuje, katedroje. Prie jo karsto darėsi stebuklai, išgijimai, vienu bajorų net mirusioji duktė Uršulė prisikėlė. 1518 m. ir 1519 m. šventas Kazimieras padėjo Lietuvos kariuomenei regimu būdu apsiginti nuo besiveržiančių Lietuvon rusų.

Trisdešimt septyneriems metams sukakus po jo mirties, popiežius pripažino jį šventuoju. Šimtui metų praėjus po šio pripažinimo, kitas popiežius praplėtė šv. Kazimiero šventę visame pasaulyje. Tai yra kovo 4 dieną. Dabar yra rūpinamasi, kad popiežius pripažintų šv. Kazimierą oficialiu Lietuvos globėju.

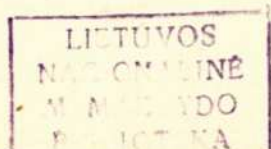
DIDELĖS MINTYS

V. Jonikas

*Gaila, kad mažai beliko
Mūsų iš plačios tautos, —
Kas dainas gražių dalykų
Tarp giružių pakartos?*

*Gaila tu, kurie pabūgo
Savo vardo ir kovos,
Ir sunyko, ir sužlugo
Atsisakę Lietuvos.*

*Gaila kožno brolio mūsų
Ir seselės mylimos, —
Augsiu, mokysiuos ir būsiu
Jiems ugnelė šilumos.*

Pasaka apie Vilių Telį

G. REYNOLD

Iš prancūzų kalbos vertė

MARYTĖ LEKNIŪTĖ

Naktis. Debesys, mėnulio šviesa ir vėl debesys. Laikotarpiais šviesu, tai vėl tamsa. Girdėti vėjas siūbuojant jovarus, girdėti vėjas supant laivelius ežere.

Po to seka puiki diena. Sniegas dengia kalnų viršūnes. Baltuoja vaismedžiai sodnuose; bitutės užia savo aviliuose; dulkės kloja vieškelius.

Slėnyje miestelis apsuptas keturių kalnų. Tai mažas miestelis su grįsta aikšte; ten yra fontanas, o virš jo — statula: teisybė laiko kardą ir svarstyklės.

Turgaus diena. Visi kalnų gyventojai nusileido žemyn. Plepa moterėlės, fontanas čiurlena. Bliauna avys, kiaušiniai žvilga krepšiuose, pilnos pintinės trešnių. Užuožiamas skanus sūrio kvapas, karvutės baubia.

Vilius Telis atvyko su lanku ant peties ir strėlių makštimi ant nugaros. Jis laiko už rankutės savo mažą sūnelį. Jis linksmas, dainuoja, be rūpesčių. Sutinka savo tautiečius ir širdingai sveikina savo prietelius. Jis prasiskverbia į aikštės vidurį.

Čia vakar karaliaus vietininkas įsakė įkalti kartį, ant kurios užmauta kepurė. Kepurė juoda su aukso kaspinu ir penkiomis didelėmis baltomis plunksnomis. Tai karaliaus kepurė. Aplink vaikšto sargybinis su kardu ant peties ir prižiūri minią. Įsakytą sveikinti kepurę, todėl kiekvienas jai lenkiasi.

Telis dainuoja, nieko negalvodamas. Viena ranka jis laiko savo mažą berniuką, kita savo lanką. Jis nepastebi kepurės ir užmiršta ją pasveikinti.

— Ei, tu! — sargybinis jį sustabdo.

Šiuo laiku atvyksta karaliaus vietininkas. Jis vaikšto vidury dvidešimt keturių kareivių. Šlykštus žmogus!

Jis duoda ženklą, kad prisiartintų Telis.

— Kuo tu vardu?

— Vilius Telis, šaulys, jūsų patarnavimui, pone.

— O! o! Vilius Telis, taip aš gerai žinau kas jis yra. Kodėl tu nesveikini kepurės?

— Aš nemačiau, pone, aš nieko blogo negalvojau, aš iš viso nieko negalvojau.

— Gerai, gerai! — Ir valdininkas glosto savo apskritą smakrą. Berniukas pradeda verkti. Valdininkas galvoja kramtydamas lūpą. Žmonės supa aplinkui.

— Ar tu esi tas pats Telis, garsusis šaulys?

- Taip, pone.
- Ar tai tavo sūnus?
- Taip, pone.
- Ar tu turi daugiau vaikų?
- Ne, pone, neturiu.
- Gerai.

Ir vėl glosto savo apskritą smakrą. Berniukas nustojo verkti. Jis žiūri išgąstingom akutėm. Kas čia bus?

— Vilius Telis, tu įvykdei didelį nusikaltimą. Atrodo, tu nenorėjai įžeisti. Todėl aš pasitenkinsiu lengva bausme.

Vietininkas kalba labai saldžiu balsu. Jis paima obuolį iš moters krepšio.

— Tu esi įgijęs garsaus šaulio vardą. Pasakojo, kad tu gali nušauti bėgančią stirną ir lekiantį arą. Aš dovanosiu tau gyvybę, jei tu peršausi šį obuolį ant tavo sūnaus galvos. Aišku, jeigu tu nepataikysi, tau nukirs galvą ir pakabins ją ant karties, kaip pamoką kitiems.

Telis tyli, matyti kaip jis dreba. Minia šnibžda, bet sargyba žiauriai ją nuvaro su durklais.

Baisi raukšlė Telio kaktoje. Jis tyli. Paskui jis paima strėlę, savo nykščiu patikrina jos aštrumą ir užkiša ant krūtinės už marškinių. Tada jis paima antrą, sukanda ją tarp dantų ir įtempia su koja savo lanką. Karaliaus vietininkas smalsiai žiūri. Telis pakelia lanką ir idėjęs strėlę taiko. Tyla. Vietininkas stebi. Telis taiko, jis dreba. Jis taiko antrą kartą. Jis jau nebedreba daugiau. Tyla. Šūvis. Sušvilpė strėlė ir obuolys nulėkė. Minia šaukia iš džiaugsmo. Vaikas pakelia obuolį ir klykdamas iš džiaugsmo bėga pas tėvą. Tėvas priima jį į savo glėbį. Tačiau tuo viskas nesibaigia. Vietininkas žiūri į žmones, kurie nutilo, pažiūri į vaiką ir tėvą. Pagaliau sako:

— Teli, aš tave sveikinu, bet kodėl tu paslėpei antrą strėlę ant savo krūtinės?

Sužadintas Telis atsako:

— Tai yra medžiotojo įpratimas.

— Teli, tu meluoji! Aš tau padariau malonę, todėl ramiai pasakyk man teisybę.

Telis svyruoja. Pagaliau jis atsako:

— Jeigu nelaimingai aš būčiau užgavęs berniuką, antroji strėlė būtų pataikius į tave.

Karaliaus vietininkas juokiasi.

— Gerai atsavei, drąsus žmogau. Aš tau dovanojau gyvybę, bet kadangi, mano nuomone tu esi per daug geras šaulys, aš laikysiu tave savo kalėjime iki gyvos galvos. Paimkite jį, suriškite ir plauksime kartu per ežerą laivu į mano pilį ant salos.

Dideli kalnai riogso virš kaimelio. Jie viską matė ir girdėjo. Jie pašaukia vėją.

— Ar tu matei ir girdėjai kas čia įvyko, ar mes ką nors darysime?

Vėjas atsako: — Aš einu — ir šoka į ežerą.

Audra. Bangos pasidarė žalios. Jos svaiddo baltas putas, kaip nesuvaldomi arkliai svaiddo savo karčius. Jos urzgia, kaip pikti šunys. Jos baubia, kaip laukiniai buliai kalnuose. Jos vartaliojasi, kaip lavina. Laivelis šokinėja vidury, kaip medžio gabalėlis. Vietininkas išballo. Neįmanoma irkluoti. Laivelis prisipildo vandens. Jis nemoka plaukti. Vienas iš kareivių sušunka:

— Telis geriausias irklotojas, jis vienas gali mus išgelbėti. Valdininkas šaukia Teliui:

— Jei tu išgelbėsi mus, būsi laisvas.

Vilius Telis sutinka. Atrištas, jis paima irklus. Matyti, kad jis

pažįsta ežerą ir jaučiasi valdovu. Jis turi sumanymą: jis žiūri ten toli į antrą krantą, į didelę plokščią uolą; jis mato savo lanką, kuris guli netoli jo. Jis jaučia ant savo krūtinės strėlę, kurią jie užmiršo atimti.

Trys mažos mergaitės sėdi ant kranto, ant didelio plokščio akmens išsikišusio į ežerą. Jos atėjo iš miško, prisiskynusios baltų žiedų. Jos basos, su ilgomis kasomis. Pirmoji sako: — Aš matau laivą pilną žmonių. Antroji — Aš matau vėją, kuris pakyla. Greit bėkim iš čia. Trečioji šaukia — nes vėjas pagavo mano šiaudinę skrybėlę!

Vėjas staugia, linksta medžiai, didžiulės bangos plakasi į uolas ir dūžta į smulkų lietu. Trys mažos mergaitės žiūri į ežerą.

— Melskimės, — sako pirmoji, — nes jie žūsta.

Jos krito ant kelių. Jaunesnioji verkia.

— Žiūrėkit, žiūrėkit, — šaukia antroji. — Kaž kas paėmė irklus, jie plaukia į priekį. Jie plaukia čionai. O kaip greit! Vėjas juos stumia. Vėjas jiems padeda.

Jos sušunka ir pabėga.

Telis išsoko ant akmens su savo lanku rankoje. Jis paspyrė laivelį, kurį bangos nunešė atgal. Atsisukęs į laivą, jis pagrąsino kumščiu.

Staiga vėjas nutyla, lygiai kaip jis pakilo. Nežinia kodėl jis atskrido į šį kraštą. Medžiai stovi nejudėdami. Bangos kartais vos matomai sudreba. Jose atspindi didelis plokščias akmuo, ant kurio stovi Vilius Telis, o už jo nugaros pušys ir dideli kalnai.

Pridėjęs ranką prie kaktos Telis žiūri. Laivelis sudužo į skelveldras.

VĖJAS IR SNIEGAS

V. Šmaižienė

*Pliki medžiai,
Sniego kalnai
Deimantais tik žėri.
O tas vėjas
Pilnom saujom
Barsto jį, kaip smėlį.*

*Žiūst! Ant kelio,
Žiūst! Į langą —
Nieko nepraleis.
Čia, išdykęs
Ima sukti
Sniegą sukūriais.*

*Į mokyklą
Eiti reikia —
Kelio nesimato.
Tie miegaliai,
Tie didieji
Nepramynė tako!*

*Gal ir ėjo,
Gal ir mynė
Tik žymių neliko —
Nes tas vėjas
Balto sniego
Šitiek daug aptiko!*

KUNIGAS PETRAS KALBA

Mano Mielieji,

Paskutiniu metu aš labai daug galvoju apie jus. Noriu, kad jūs būtumėte gerbiami. Kas iš mūsų nenorėtų būti visų gerbiamas? Bet kaip to pasiekti?

Kai aš buvau mokykloje, į pirmą klasę buvo priimtas gerokai jau paaugęs berniukas. Jo rūbai buvo labai sudėvėti, batukai suplyšę. Jis buvo labai neturtingas. Jo veidas buvo labai liesas, išblyškęs, nes jis neturėjo sočiai pavalgyti. Klasėje jis buvo didelis tarp vaikų. Išdykėliai tuojau ėmė jį pašiepti ir juokingu vardu praminė. Bet jis nekreipė į tai dėmesio. Į mokyklą ateidavo visuomet laiku. Klausėsi mokytojo, mokėsi, kiek galėdamas. Kai mokytojas paklausdavo, jis gerai atsakydavo. Nė vieną kartą mokytojui jo bausti nereikėjo. Nė vieno savo klasės draugo jis nepašiepė, nė vieno draugų išgalvotu vardu nevadino. Net ir tiems, kurie jį pašiepdavo, jis buvo malonus ir draugiškas. Per trumpą laiką visa klasė ėmė jį gerbti. Jo pravardė išnyko, kaip nebuvus.

Ir jūs, mano mieli, galite būti gerbiami, tik pagarbą reikia užsidirbti. Nesunkiai, taip, kaip anas berniukas. Nesusidėk su išdykėliais, klasėje būk ramus, stengkis gerai suprasti kas dėstoma, gerai padaryk užduotus darbus. Niekam niekuomet nemeluok. Laikykis to, ką kitam esi pažadėjęs, nors tai ir sunkoka būtų išpildyti. Nė vieno jokių žodžiu neižeisk. Silpnesniam padėk, skriaudžiamą užstok. Jei tu visuomet taip elgsies, ne tik tavo draugai, bet ir mokytojai tave labai gerbs.

Anas mano paminėtas berniukas dabar yra kunigas. Gal ir tavęs kokios nors augštos pareigos laukia.

Iki kito karto —

Jūsų Kunigas Petras

VARNOS SAPNAS

A. Giedrius

Taip vieną kartą jie visi kieme kalbėjos: ir ožkelė Baltutė, ir šunelis Garsiukas, ir kiaulelė Žvygutė, ir katelė Linksmutė, ir vištos su gaidžiu, ir dar būrelis žvirblių. Kalbėjos, kalbėjos, paskui ėmė spėlioti.

Kas iš jų geriausias? Kas reikalingiausias? Ką labiausiai myli Taunienė ir Tauniukai?

Ir kas netrukus bus? Kas ištiks juos po kelių dienų ar metų? Ar gal nieko nebus? Taip eis ir eis dienos, kaip dabar?

Atlėkė varna ir nutūpė į gluosnį. Ji pastebėjo gaidį susimąčiusį ir iškėlusį skiauterę ir pakalbino jį pirmiausia:

— Gaidy, ar savo skiauterę rodai, ar vanagą matai?

Išgirdęs vanago vardą, gaidys apvedė akimis dangų ir tarė:

— Negąsdink man vištų. Verčiau geresnio ką pasakyk.

— O ką aš tau galiu pasakyti? — atsakė varna. — Ar tu manim tikėsi?

— Gaidys didžiuojas, kad jo vištos Taunienei kiaušinių prideda, — pasakė Žvygutė.

— Tai kas, kad prideda! — atkirto varna. — Ir pelėda jai kiaušinių pridėtų, jei taip lesintų, kaip vištas.

— Kažin, ar Taunienė tokių kiaušinių, kaip pelėdos, norėtų! — atsakė gaidys.

— Štai ožkelės Baltutės tai niekas negalėtų pavaduoti, — kalbėjo varna. — Po žmonės lakiodama, žinau, kad be pieno vaikai labiausiai skundžias.

Visi gyvuliai ir paukščiai žinojo, kad varna labai stataus būdo: ką žino, kaip mano, taip sako. Dėl to vieni jos nemėgo, kitiems ji tiko.

Bet varna to neatbojo. Kai kam kas netinka, tegu nesiklauso, o kai jai netinka, tai paima ir nulekia sau.

Tik ji buvo labai apsipratus su visais. Ir su ja visi buvo labai apsipratę. Atlėkus į kiemą, dažnai sukeldavo visus ant kojų: ką išbardavo, ką pagirdavo, o ką ir nugąsdindavo. Gaidį ir žvirblius vis mėgdavo vanagu pagąsdinti, Garsių — vilku, katę — piktu kaimyno šunim Lokiui. Bet kai paaiškėdavo, kad varna tiktai juokauja. visiems pasidarydavo smagu, o žvirbliai imdavo pašėlusiai straksėti.

Ir ši kartą varna dar nenutilo.

— Aš šiandakt negerą sapną sapnavau, — tarė ji. — Mačiau Taunienę beverkiančią.

Visi labai susidomėjo tuo varnos sapnu.

— O manęs ar nesapnavai? — paklausė Žvygutė.

— Taveš ne, — atsakė varna. — Bet Garsius turės rūpesčių. Aš jį mačiau sapne besitrąkantį prie savo grandinės.

— Eik tu sau nepliauškus! — tarė Garsius.

— Nebūk piktas, Garsiau. Ir mano sapnu patikėk. Tu turėsi vargo. Ir negaila man, kad tu vargsi, tik man gaila ožkelės...

Ožkelė Baltutė susirūpinus pasižiūrėjo į varną. Ir kiti susirūpino ir sužiūro į varną ir ožkelę.

— Ar pjaus mane? — paklausė Baltutė.

— Ne, — paneigė varna. — Kam gi tave pjautų? Ar negana žmogui tavo pieno? Bet tu kažin kur iškeliausi: sapnavau, kad buvai užsidėjus kepurę.

Ožkelė smagiai nusijuokė.

— Aš visai niekur nesirengiu, — tarė ji.

— Ir aš norėčiau, kad mano sapnas neįvyktų, — pasakė varna.

Visi dar žiūrėjo į ožkelę. Juk jie taip buvo supratę! Visai būtų nesmagu, jei ožkelė kur išvyktų. Ji juokės iš varnos sapno. Bet ar ne tyčia juokias? Kai mano slapta išvykti, tai ir juokias, kad kiti nesuprastų. O varna juk gerai nusapnuoja — yra jau taip buvę.

— Ar tu tikrai niekur nesirengi? — paklausė dar ožkelės kiau-
lėlė Žvygutė. Taip pat klausė ir kiti. Visiems rūpėjo.

— Sakau jums, kad ne, — atsakė ožkelė. — Visai niekur nesirengiu. Kur gi aš galėčiau išvykti? Ar geriau kur rasčiau, kaip ši-
čia? Ne. Čia esu gimęs ir augęs ir savo mielas vaikystės dieneles praleidęs. Čia prigimtas mano tvartelis, kiemas, laukas, keliai ir takeliai. Čia geroji mano šeiminkė ir malonūs jos vaikai. Jie visi mane myli, žiūri, geru žodžiu pakalbina. Čia ir jūs visi, mano brangūs bičiuliai. Aš su jumis apsipratęs, jus pamilus. Ir sakau: man čia labai gerai, ir aš visai nenoriu su jumis skirtis.

Vienas jaunas žvirblelis kone nuo tvoros nusirito, bestraksėdamas iš džiaugsmo, kad ožkelė niekur neiškeliauja. Jam labai patiko Baltutė, ypač skardus jos balsas.

Dabar visi nusiramino, o į varną šnairi ėmė žiūrėti.

— Kitą kartą nepasakok mums tokių sapnų, — tarė jai Garsius. — Tik nerimą keli...

— Gerai, — atsakė varna. — Kitą kartą nepasakosiu. Aš maniau, kad jums malonu viską žinoti.

— Malonu žinoti, — tarė Linksmutė, — bet kam tu nemalonių dalykus pasakoji?

— Aš nemeluoju, — atsakė varna. — Ką pasapnavau, tą pasakiau. O jeigu nenorite, tai kitą kartą nesakysiu. Gerai.

Ji nenorėjo su jais susipykti. Ar ne malonu turėti bičiulių? Ir koks čia būtų gyvenimas be bičiulių!

Iš trobos išėjo Saliukas su Rūtele, ir varna nulėkė.

— Lig pasimatant! — karktelėjo ji nulėkdama. — Rytoj pietumis atlėksiu.

VARDŲ DAINELĖ

Vytė Nemunėlis

*Rida - rida, rida - dai,
Žydi jau visi žiedai:
Žydi pienės,
Ir žibutės,
Ir purienos
Pasipūtę,
Daug margų, ir daug baltų —
Ir šimtų šimtai kitų...
Tra-lia, ly-lia, o-čia-čia,
Jau visi paukšteliai čia:
Ir gegutė,
Ir garnys,
Ir lakštutė ir genys, —
Čiulba - ulba, trū-tu-tū
Ir šimtų šimtai kitų...
Tindi - rindi, rida - dai,
Gražūs mūs visų vardai:
Algis, Rimas
Ir Nijolė,
Saulė, Dalius
Ir Danguolė,
Daug Biručių, Vytautų
Ir šimtų šimtai kitų.*

AUKSINIS VABALIUKAS

JURGIS JANKUS

(Tęsa iš praeito numerio)

NE!

Sode Lapelis pastovėjo, pasiklausė. Jam vis rodėsi, kad Rasytė dar tebešaukia ir kojomis tebetrepsi. Bet nebuvo nieko girdėti. Kalnelis buvo tylus ir raudonas stogas smagiai švietė baltais obuoliukais iš po žalių liepos lapų.

Buvo gražu, bet Lapelis nesiskubino. Širdis netraukė tekinam ant kalnelio užbėgti. Ėjo palengva, pastovinėdamas, su dėžute pažaisdamas.

Sodo pakrašty iš už krūmo išlindo Baltukas. Jis atsisėdo pievutės vidury ir pamojo Lapeliui su viena ausim.

— Tu dar nežinai, ką toj dėžutėje turiu. Turiu lėlę, kuri moka kalbėti.

— Ten ne lėlė, bet viena bėda, — numojo ausim Baltukas.

Numo'o ir vėl sėdė'o ramiai, nosyte šniukšėdamas; Lapelis vėl negalė'o tikėti, kad žodžiai būtų ėję iš Baltuko snukučio. Atrodė, kas nors kitas turi stovėti už krūmo. Greitai apibėgo visus krūmus ir medžius apžiūrėjo: nieko nerado. Tada atsitūpė prie Baltuko.

— Kodėl bėda? — paklausė.

Baltukas uostė Lapelio rankas ir tylėjo. Jis tenorėjo tik morkos ar kopūsto lapelio.

— Ar tu sakei tuos žodžius? — dar paklausė, paėmė už ausų, švelniai suspaudė ir žiūrėjo tiesiai į akis.

Baltukas tylėjo.

Lapelis apsigraibė po kišenės, rado pusę mažyčio pyragaičio, padavė žiaurenti, o pats dar gerai apsidairė ir palengva nuėjo pas Rasytę.

Tyliai įėjo priemenėn. Rasytė sėdėjo po stalu pasibėrusi degtukų dėžutę, laužė degtukus kiek bepajėgdama smulkiau ir krovė į krūvelę.

Kitam kambary ant sofos sėdėjo motina, galvą abiem rankom parėmusi. Ji buvo taip susimąsčiusi, kad nepajuto net kaip Lapelis įėjo.

Lapelis žiūrėjo, žiūrėjo į poniją ir jam užėjo toks nenugalimas noras prieiti prie jos, atsisėsti ant kilimo ir galvą priglausti jai prie kojų. Jeigu ji būtų jam mama, jis tikrai taip padarytų, bet dabar buvo svetima, ir Rasytė buvo svetima, sėdėjo po stalu labai negraži, nosį ligi pačios kaktos parietusi, degtukus laužė ir nieko nematė, kas aplinku darėsi.

Jis tyliai išėmė lėlę iš dėžutės, pasodino ant grindų, atbulas išslinko pro duris ir nulėkė pakalnėn.

O Rasytės mama buvo nežmoniškai susikrimtusi. Kitų motinų vaikai eidami didyn darėsi geresni ir geresni, o jos Rasytė vis ėjo blogyn. Ir nosytė taip negražiai rietėsi, kad ir žiūrėti buvo baisu. Pirma tėvelis pažiūrėjo, pažiūrėjo į mergytę ir pasakė:

— Diržo tai neimsiu. Negaliu vaiko mušti. Verčiau išėsiu iš namų, gal geresnė bus, kai pasiilgs.

Ir išėjo.

Ir nepasakė, kada sugrįš, o Rasytė net nesusirūpino, kaip be tėvelio reikės gyventi. Ji supykusi pasiėmė degtukų dėžutę, laužė degtukus, krovė į krūvutę ir laukė, kada mama pasakys, kad negadintų degtukų. Tada ji pašoks ir vėl pradės rėkti ir pasidarys tokia, kad ir žiūrėti nebebus galima.

Jau kuris laikas motina pajuto, kad tėvas pradėjo bijoti dukters. Jis visada buvo švelnus ir geras, ir visada pasitraukdavo į šalį, kad nereikėtų su kuo susibarti. Ir dabar jis išėjo, kad mergaitė turėtų kada pagalvoti ir savo mažyte širdele pajusti, kad labai negera, kai nėra tėvelio.

Ir pačiai motinai darėsi baugu. Ji matė, kad mergaitė jau baigė laužyti paskutinius degtukus, bet nežinojo, ką pradės tada daryti.

Kartais kildavo mintis paimiti tokią mažą varlikę, primušti, primušti, kad kitą sykį bijotų pykti, bet ir vėl negalėjo. Negalėjo paimiti taip savo pačios mergytę ir primušti. Mergaitę muš, o jai pačiai širdį daug labiau skaudės, negu mergaitei. Ir gal nieko negelbės. Kitiems vaikams truputis rykštelės padeda, bet kad Rasytės piktumas buvo visiškai kitoks, negu kitų vaikų. Motina galvojo, galvojo ir jai pradėjo rodytis, kad ji turi du vaikus. Vieną gerą gražią mergytę, kad ir jai pačiai smagu ir visiems kaimynams smagu, jog tokia mergytė gyvena jų gatvėj, o kitą negerą ir tokią negražią, kad baugu ir pačiai kartu gyventi, baimė ima ir visus kaimynus. Kai ji ima plėšotis ir nosį riestis, kiekvienas nori iš tos gatvės išsikelti kur nors kitur gyventi.

Rasytė perlaužė paskutinį degtuką, ir motiną pagavo baimė. Ji žinojo, kad taip gyventi negalima, kad reikia ką nors daryti. Jai irgi ėmė noras išeiti ir nebegrįžti, bet vėl ėmė gailestis palikti vieną mergytę.

O Rasytė pasižiūrėjo į motiną piktomis akimis sykį, paskum kitą, paskum ranka sulaužytus degtukus pažėrė per visas virtuvės grindis. Pažėrė ir vėl pažiūrėjo į motiną. Motina nepakėlė galvos nuo rankų. Rasytė buvo vis dar labai supykusi ir labiau pyko, kam motina nepasižiūri į ją. Pradėjo dairytis po virtuvę, ką dar galėtų sulaužyti ir... pamatė ant grindų sėdinčią mažą mergytę. Daug mažesnę už save pačią.

— Va, žiūrėk, — pasakė.

Rasytės balsas tebebuvo šiurkštus, ir Mama vis nepakėlė akių. Jai buvo baugu, kad mergaitė tik nori parodyti išžarstytus degtukus. Parodys ir vėl pradės šaukti. O to šauksmo ir plešymosi ji pradėjo bijoti labiau, negu gaisro. Norėjo verkti, ir nenorėjo parodyti mergaitei, kad verkia. Ir vienu sykiu jai sušvito mintis, kad reikia daktaro. Reikia pašaukti gerą daktarą ir pasikalbėti. Turi būti kokių nors vaistų nuo tokios baisios nelaimės.

— Mamyte, žiūrėk, kas čia, — vėl pasakė Rasytė jau daug švelnesniu balsu.

Motina pakėlė galvą.

— Žiūrėk, kokia graži. Vieną akutę primerkusi. Ir šypsosi.

Rasytės veidelis buvo pasidaręs vėl gražutis, akys spindėjo smagumu ir balsas buvo linksmas, kaip vieversėlio.

Pamatė ir motina ir net rankomis iš nustebimo suplojo. Lėlė buvo tokia graži, kad galėjai žiūrėti ir žiūrėti. Ir visiškai tokia pat,

kaip gyva maža mergytė. Ir atsirado taip netikėtai, lyg pati viena būtų iš kur atbėgusi ir čia atsisėdusi. Ir žiūrėjo taip ir šypsojosi taip, lyg norėtų kokią gražų žodį pasakyti.

— Ar galiu paimti? — gerą valandėlę pažiūrėjusi, paklausė Rasytė.

Mamai net šiluma apie širdį apėjo, kad Rasytė pasidarė tokia gera: nepuola, negriebia, bet pasiklausia.

— Bet kas ją atnešė? Lapelis?

— Kad nemačiau. O gal ji pati iš kur atėjo. Juk ji gyva. Arba gal tėvelis. Taip tyliai, tyliai įėjo, kad mudvi negirdėtumėm, padėjo ir vėl išėjo.

Motinai dar šilčiau apie širdį pasidarė, kad Rasytė taip gražiai apie tėvelį pakalbėjo.

— Ne, tėvelis negalėjo parnešti. Jis neturėjo tiek pinigų, — pasakė motina ir pagalvojo, gal negerai, kad pasakė tėvelį negalėjus parnešti.

— Bet ar galiu paimt?

— Paimk.

Rasytė išlindo iš po stalo, kopomis priropojo prie lėlės, pažiūrėjo, plaukus paglostė, pataisė suknelę, paskum pasiėmė ir priglaudė prie krūtinės. Pamylavo, pamylavusi pasodino į sofos kamputį.

— Mamyte, ji abiem akutėm žiūri ir šypsosi. Šypsosi, mamyte!

Motinai visiškai akys pašviesėjo. Tik buvo liūdna, kad tėtis buvo toks nekantrus, išbėgo iš namų ir nebegali matyti, kokia gera mergytė Rasytė.

O Rasytė žiūrėjo į lėlę, kaip ji sėdi ir gražiai šypso, vieną rankutę truputį priekin atkišusi. Žiūrėjo, žiūrėjo ir paėmė už tos atkištos rankytės.

Lėlė papurtė galvą.

— Ne! — pasakė.

Rasytė krūptelėjo ir atsisuko į motiną.

— Kodėl ne? — paklausė.

— Aš nieko nesakiau, — atsakė motina ir pati nustebusi.

— Sakei, — kiek kiekčiau, bet dar abejodama, tvirtino Rasytė.

— Tikrai ne. Man pasirodė, kad lėlė sakė.

— Lėlė negyva. Ji negali kalbėti.

— O gal čia ne paprasta lėlė?

— Na pažiūrėkim. Tik tu nieko nesakyk.

(Bus daugiau)

ŽVĖRELIAI IR PAUKŠTELIAI

V. Šmaižienė

Kai katytė nori pieno,
Sako ji: "Miau, miau".
Kai šuniukas mato svetį,
Sako jis: "Vau, vau"!

Kai avytė pasiklysta,
Verkia ji: "Be-e"!
Gi ožiukas trypinėja
Ir vis: "Me-e-e"!

"I-ha-ha"! — arkliukas juokias,
"Mū!" — karvutė sako.
"Čir, čir, čir"! Per visą dieną
Žvirblelis ant tako.

"Vyt, vyt, vyt"! kregždutė čiulba,
"Kvar, kvar, kvar" — antytė.
Kaip smagu ir miela buvo
Jų visų klausyti!

Bet palikom mes Tėvynę,
Toli nukeliavom,
Kad išgelbėt jus nuo priešo
Ir gyvybę savo.

Atvažiuom mes į kraštą
Tolimą ir platų —
Ir katyčių ir žvirbliukų —
Ir čia visus matom.

Ir sakykit gi nesakę,
Kokie tie žvėreliai
Ir katytės ir šuniukai
Ir maži paukšteliai:

"Vyt, vyt, vyt", "Čir, čir" ir "Mū",
"Vau, vau", "Miau, miau", "Be",
Visi kalba, kaip kalbėję
Lietuvoj ir čia!

Tik skaudu Tėvynei mūsų,
Kad vaikai jos — žmonės —
Protėvių kalbos savosios
Vengia, kaip bezdžionės...

Jūs, vaikai, Tėvynei mūsų
Gėdos nedarysit —
Tarp lietuvių kalba savo
Visados kalbėsit!

Gera, labai gera yra
Daug kalbų mokėti,
Bet — visų didžiausia gėda
Savos nemokėti.

Tenesijuokia žvirbliukai,
Neverkia Tėvynė,
Kad lietuviai savo kalbą
Atstūmė, pamynė!

MŪSŲ MICĖ

Aš turiu mažą katytę, kurios vardas yra Micė. Ji yra labai švari užtai, kad ji visada prausiasi. Mano broliukas ir aš ją prisi-
jaukinome, kai ji išalkusi ir išvargusi atbėgo į mūsų kiemuką. Ji ta-
da buvo labai sudžūvusi, bet dabar ji visai kitokia, švari ir riebi.

Bet ir čia jai atsitinka nelaimių. Neseniai mano tėvelis užstojo
jai ant uodegos, ir ji smarkiai sukniaukė. Ją tada mes išleidome į
lauką, bet ji tuoj pradėjo krabždytis į duris, kad mes ją įleistume,
ir mes ją įleidome. Tada lijo ir ji labai sušlapo, tai aš ją įleidau į
sklepą, kur buvo labai šilta ir ji išdžiūvo.

Dabar ji dažniausia guli ant sofos ir miega arba prausiasi, o
mudu su broliuku žiūrime į ją ir negalim atsidžiaugti.

Elenutė Bradūnaitė

Gerb. Redaktoriau,

Šį metą, kaip ir anksčiau, aš ir mano sesutė susidėjome \$4.00.
Mes norėtumėm kad viena mergaitė Vokietijoje gautų už tuos pi-
nigus Eglutę. Tikriausiai ji taip Eglutės lauks, kaip ir mes laukiam.

Daiva Bajorūnaitė

P. S. Siunčiama už prenumeratos pratęsimą 1958 m. \$4.00

“EGLUTĖ” kaip dovana \$4.00

Viso — \$8.00

Gerb. Administracija,

Aš prisiunčiu pašto perlaidą \$4 už Eglutės prenumeratą
1958 metams.

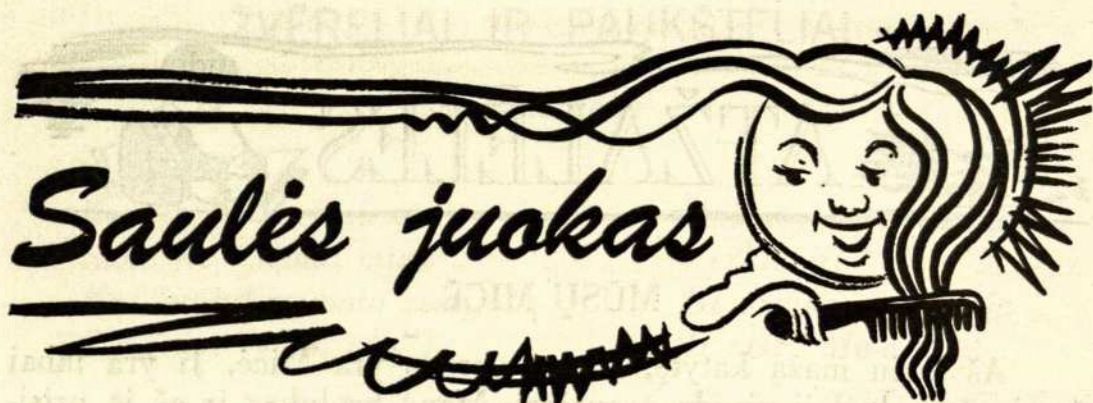
Atsiprašau, kad pavėlavau apsimokėti. Aš jaučiu, kad pinigai
jums reikalingi, bet gaila jog mano taupomoji dėžutė taip lėtai pil-
dėsi. Sekančiais metais būsiu punktualesnė.

Eglutę labai myliu, nes ji išmokė mane lietuviškai skaityti.
Dabar aš mėginu mokinti savo sesutę.

Jau septyni metai kaip Eglutė mane lanko. Linkiu Eglutei
žaliuoti ilgus metus.

Jūsų visados —

Birutė Augaitytė

Kartą susirgo arabas. Liga buvo labai sunki, tai jis pažadėjo Dievui dramblių, jeigu Dievas padės jam pasveikti.

Pagaliau arabas pasveiko. Bet kas daryti su pažadu? Dramblys yra vienintelis šaltinis, iš ko maitinasi jis ir jo šeima.

Staiga arabui atėjo į galvą puiki mintis. Jis nuėjo pas savo kunigą, viską išaiškino, ir klausia:

— Ar aš turiu būtinai patį dramblių aukoti, ar gal galėčiau, jį pardavęs, gautus pinigus atiduoti?

Arabo kunigas atsakė, kad Dievui vistiek kuriuo būdu jis savo pažadą išpildys. Tada arabas įsidėjo į maišą katiną, užsėdo ant dramblio, ir joja per turgaus aikštę šaukdamas, kad jis šį dramblių parduoda už penkis dolerius. Sulėkė daug pirkėjų, apstojo arabą, ir ėmė varžytis dėl taip pigiai parduodamo dramblio. O arabas jiems paaiškino:

— Aš tik tam parduosiu už penkis dolerius dramblių, kuris kartu pirsks ir šį katiną už tris šimtus dolerių.

Vienas iš pirklių suprato, kad ir šiuo būdu vis tiek apsimoka pirkti, nes tas dramblys vertas daugiau negu trijų šimtų dolerių. Pirklys užmokėjo \$305, išspyrė katiną iš maišo ir nujojo sau ant dramblio, o arabas, nuvykęs pas savo kunigą, išdidžiai įteikė penkių dolerių auką — visą, ką gavo už dramblių.

*

Mahomedas buvo arabų pranašas. Kartą jis, keliaudamas per tyrus, sustojo vieno arabo palapinėj. Užkandžiui jam davė persikų. Prakando vieną — sukirmijęs, taip pat antrą, trečią, ketvirtą...

— Klausyk, žmogau, ar neturi sveikesnių?

— Jie visi sveiki, tik prašau užgesinti žiburį.

*

Gamtos pamokoj mokytojas klausia:

— Pasakyk, Petreli, kodėl paukšteliai išskrenda rudenį į šiltus kraštus?

Petrelis:

— Nes, pėstiems pertoli eiti, panele mokytoja, todėl jie skrenda.

*

Kartą susiginčijo žydas su lietuviu — vienas įrodinėjo, kad žydų kultūra yra senesnė, o kitas — kad lietuvių.

— Anuo metu buvo kasinėjama prie Jeruzalės ir giliai žemėje buvo rasta vielos gabalas, — kalbėjo žydas.

— Na, tai kas? — klausia lietuvis.

— Tai reiškia, kad jau tais laikais žydai vartojo telefoną.

— O, tai dar nereiškia, kad jūsų kultūra yra senesnė, — aiškina lietuvis. — Anais metais prie Utenos irgi buvo kasinėjama...

— Na, ir ką? — nekantravo žydas.

— Nerado nieko, o tai reiškia, kad lietuviai jau tada vartojo bevielį telefoną.

*

Į mokyklą atvažiavo inspektorius. Įėjęs į klasę pasižvalgė į mokytoją, mokinius ir pradėjo:

— Na, pasakyk, Jonuk, kas čia? — rodydamas sienoje paveikslą, klausia.

— Šuo, pone inspektoriau!

— O tu, žiopleli! — bara inspektorius.

— Ne šuo čia, o šuns paveikslas, supranti?

— Taip, pone inspektoriau.

— Kas čia? — klausia vėl.

— Katės paveikslas ėda pelės paveikslą, pone inspektoriau.

Inspektorius tęsia toliau.

— Kas čia?

— Dramblio paveikslas, pone inspektoriau.

— O ar tu matei kada dramblių?

— Ne, pone inspektoriau.

— Kaip manai, kokio dydžio dramblys?

— Kaip bažnyčia, pone inspektoriau.

— O kiek jis suėda?

— Vežimą šieno iš karto.

Inspektorius, liepęs vaikui sėsti, atsigrįžęs į mokytoją sako:

— Panele mokytoja, vaikai atsakinėja hiperbolėmis, reikėtų į tai atkreipti dėmesio.

— O, aš labai atsiprašau, pone inspektoriau, aš nežinau gal ta hiperbolė ir daugiau suėda už dramblių.

*

SIMTAS MİSLIŲ BE VIENOS

Pakulinis vaikas, taukų sernegėlė, aukso kepurėlė.

Žvakė

*

Stūkso, niūkso, keturi patalų kloja, penktas su botagu tvoja.

Karvė gulasi

*

Geležinis grendimaitis, o grikinis klojimaitis.

Keptuvė ir blynas

*

Tupi kampe tūpestis, visoms mergoms rūpestis.

Staklės

*

Tiek žiemą, tiek vasarą, vis su važiu važinėja.

Langinės

*

Ievutė kalnuota, lazdelė rainuota.

Katė

*

Pilna žemė šukelių.

Gyvulių pėdos

*

Du lydekaičiai galvom susidūrė.

Suolai pirkios kampe

*

Ant nosies sėdi, už ausų kojas laiko.

Akiniai

*

Gale lauko skolininkas, kas tik praeina, tam užmoka.

Dagis

*

Dvaras važiuoja, kalė dainuoja.

Netepti ratai

*

Kitus maitina, o pats — niekados.

Duonos kepalas

TRUPUTĮ PAGALVOK

KLAUSIMAI – ATSAKYMAI

KLAUSIMAS. Mano tėvai visada yra blogos nuomonės apie Elvis Presley. Man jų ši nuomonė vis buvo keista ir aš su ja nesutikau. Bet kai aš praeitam Eglutės numerį radau, kad ir jūs bloga nuomonė apie jį, nutariau parašyti ir paklausti: kas gi su juo blogai? Daug mano klasės mergaičių yra Elvis Presley klubo narės (aš ne, nes žinojau, mano tėvams nepatiktų).

ATSAKYMAS. Amerikoje atsirado žmonių, kurie sumanė pasidaryti pinigų iš jaunu, nekaltų, patyrimo neturinčių šio krašto mergaičių. Jie surado, išdreseravo Elvį, padarė jį "dainininku". Šitas "dainininkas" su savo gitara tiesiog sukvailino milijonus mergaičių. Jos pradėjo masiniai šaukti, pamačiusios Elvį scenoje. Manote dėl jo gražių dainų? Ne, dėl jo kūno, kurį jis, išdreseruotą, mokėjo kreipti ir tuo mergaites sukvailinti. Pamatę tai, jo darbdaviai žengė dar toliau: jie išleido milijonus jo fotografijų, įdainuotų plokštelių, sagučių su jo paveikslu, komikų ir už visa tai rinko pinigus. Per Elvį jie surinko daug milijonų iš jaunu mergaičių. O šios, apkabinėjusios savo kambarių sienas jo paveikslais, prisisėgusios sagutes su jo paveikslu, užmiršta ne tik mergaitės garbę, bet ir jai reikiamą kuklumą. Daugumai mergaičių, ypač Elvio klubo narėms, šitoji elvijada net mokykliniame darbe pakenkė.

KLAUSIMAS. Aš esu mergaitė 15 metų. Man labai patinka šokti ir aš moku šokti. Berniukai mane dažnai kviečia, ir vyresni net atvažiuoja pasiimti iš namų, ypač vienas. Mano mamytė labai nenori, kad aš eičiau per dažnai, ypač su vienu dažniau. Ką aš turėčiau daryti?

ATSAKYMAAS. Klausyti mamytės. Turėtum labai giliai suprasti, ką reiškia mamytės nenoras, kad "eitum per dažnai" ir "ypač su vienu dažniau". Iš tavo laiško atrodo, kad kartą per mėnesį, arba ypatingomis progomis, tavo mamytė nelaiko per dažnai, bet ji negali sutikti, kad tu būtum "paimama iš namų" du kartu per savaitę. Yra didelis pavojus, kad mergaitė tokiu atveju nepradėtų "tik tuo gyventi". Mergaitės tavo amžiuje turėtų labai būti atsargios ir nesileisti "su vienu dažniau", kad nesusirišus jausmais su vienas kitu per anksti ir tuo nesutrukdžius savo pasiruošimo gyvenimui. Vienintelis patarimas šiuo atveju: laikykitės kaip galima arčiau tėvų.

MAŽŲJŲ PASAULIS

OŽELIS KVAIŠELIS

Sueiliavo K. Kubilinskas

*Vaikučiai zuikučiai,
Toli, pagiry,
Nuo seno
Gyveno
Senukai geri.*

*Turėjo namelį
Šiaudų stogeliu
Ir baltą oželį
Riestu rageliu.*

*Oželis kvaišelis
Senukų neklaus:
Išbėgs iš pirkelės —
Ir jo nesugausi.*

*Kalbėjo senelė
Ir mokė nesykį:
“Oželi kvaišeli,
Manęs paklausyki —*

*Nebėki, oželi,
Į tyrus miškus:
Prie miško, prie žalio
Sutiksi vilkus.*

*O vilkas
Toks pilkas
Ir piktas žvėris.
Oželi kvaišeli,
Tave jis praris.”*

Bėgioja per dieną
Po tyrus miškus,
Palikęs du vienu
Abu senukus

Pasėjo senelė
Darželyje pupų,
Oželiui kvaišeliui
Tos pupos parūpo.

Oželis neklausė
Gerųjų senukų
Pakrutino ausį,
Barzdelę pabruko.

Jo prašė senelė,
Ant lysvės priklausęs:
“Nelieski, oželi,
Teuždera pupos”.

Prie žalio
Berželio,
Pačiam pagiry,
Turėjo darželį
Senukai geri.

Bet kur tau oželis
Neklaužada lauks,
Kol pupos daržely
Prinoks ir užaugs,

Nulaužė, nugraužė
Jis pupų lapus
Ir stiebus gražiausius
Nukando perpus.

(Bus daugiau)

VIRĖ, VIRĖ KOŠĖ

Liaudies daina

Virė, virė košę
Vaikai atsilošę.
[nešė pieno —
Vaiko nei vieno,
[nešė ledo —
Vaikai atsirado.

Kam davė šaukštely,
Kam davė bliūdely,
Kam davė šukelėj,
Kam davė saujelėj,
O tam mažutėliui
Liko pagramdėlis.

Taku taku versmelėn
Šalto vandenėlio.

KATINĖLIS, GAIDELIS IR LAPĖ

Žmonių pasaka

Mažoje pirkelėje gyveno kartą katinėlis ir gaidelis. Vienas eidavo medžioti mėsos, antras darbuodavosi po namus.

Vieną dieną katinėlis išėjo, kaip visada, į medžioklę, gaidelis trobelėje virė kopūstėlius, laukdamas medžiotojo parnešant pavilgos. Tik šit — kur buvęs kur nebuvo — beldžiasi kažkas į duris. Gaidelis numano, kad čia ne savas, o kažkas visai kitas. Klausia, kas gi čia toks? Bet tenai buvo laputė gudragalvė. Ta ėmė gailiai, meiliau balseliu prašytis ir dejuoti:

— Tu, mano aukso giminėle, aš nesu nei koks piktadaris, šąla kojelės, šąla rankelės, atidaryk, įleisk sušilti! Šąla, labai šąla!

Gaidelis atsako:

— Katinėlis išeidamas man visada prisako, kad nieko neleisčiau į vidų. Negaliu leisti.

Bet toji klastininkė nenurimo ir mokėjo taip apsimetinėti, ir liežuvį ploninti, jog durys galų gale atsidarė. Ji tuoj įsmuko į vidų, šokinėjo, šildėsi ir nebeįmanė, kaip begirti šeiminką, kad jis esąs ir išmintingas ir gailestingas, ir visokio geriausio žodžio vertas. Gaideliui dėlto svečias labai patiko, ir jis niekaip negalėjo suprasti, kodėl katinėlis šiaušiasi prieš svečius, juk jie tokie malonūs ir nieko pikto nedaro. Gerai sušilusi, lapė ėmė klausinėti:

— Ką tu čia gero verdi?

— Verdu kopūstėlius.

— Gal duotum paragauti?

Gaidelis davė, žinoma.

— Ai, kokie gardūs! — pataikavo laputė.

Lapė dar kartą paragavo, tada čiupo vargšą gaidelį ir išdūmė į savo namus.

Parėjo katinėlis. Pirkelės durys atdaros, gaidelio nebėr. Ką daryti? Visiškai nusiminęs, ėmė pėdas uostyti. Nusekė lig pat laputės olos. Dabar jis suprato, kas atsitiko. Galvoja šiaip, galvoja taip. Norėtų kaip nors savą draugą gelbėti, nes gal dar jis oloje tebėra gyvas. Tad katinėlis tuoj nuskubėjo į miestą ir nusipirko smuiką. Vėl nudrožė prie olos, prie pat angos, ir pradėjo groti, gailiai, jausmingai.

Oloje gyveno trys laputės: pati senė ir dvi jos dukterys. Gražią muziką užgirdusi, viena jauniklė eis pažiūrėti, kas ten taip groja. Bet lig tik ji galvą iškišo, katinėlis kapt pagavo, ištraukė ir papiovė. Ir vėl groja. Antroji jauniklė neberimsta oloje, eis ir ji pažiūrėti, gal — ką žinai? — bus galima smagiai pašokti. Šitą katinėlis irgi nudaigojo.

Senė dabar paliko viena. Krosnis kūrenasi, pyrago tešla užmaišyta, rūgsta, iš geldos verčiasi, gaidelis surištom kojom pasuolėn plastena. Senė laukė, laukė, mato, kad nieko nebus, dukterys pačios taip greit neis namo. Pradėjo pykti:

— Tos tinginės, pasileidėlės! Aš žinau, jos pradėjo šokti, ir joms nei negalvoj, kad reikia krosnį žerti, pyragą kepti, gaidelis piauti, nupešti ir kepsnį pataisyti. Palaukš, kad paimsiu šluotą toms tinginėms, tai eis jos man prie darbo, ir tas muzikantas gaus savo dalį. Vaikščios jis čia man darbo gaišinti!

Repečkojasi pati laukan, šluotą užpakaly velka. Tik spėjo galvą iškišti, muzikantas kapt nutvėrė ir ją ir nugalavo, nors iš pradžių ji ir pyko, kam pasileidėlis drįsta iš jos juokus daryti tokiu negražiu būdu.

Katinėlis grojo dar kurį laiką, bet kai jau nieko daugiau nebesulaukė, tai įlindo į olą pats. Čia jis atrado savo draugulį vos begyvą iš baimės kepuruojantis. Atrišo virves, gerai aplupo už neklausymą. Tada juodu abu išsižirė krosnį, prisikepė juokdamiesi pyragų ir valgė kaip baliuje. Daug raguolių parsinešė namo. O gaidelis nuo to karto nieko daugiau nebeleisdavo į vidų, kaip tiktai katinėlį.

KUDLIUKAS

K. Inčiūra

I

Kudliau, mano mažasis kudliuk! Gražus tavo vardas, kaip ir tu pats. Tavo akutės taip tamsios ir žvalios, kaip du žiburėliai. Bet kodėl tu vengi mano žvilgsnio? Kam kraipai snukutį? Gal ką bloga padarei?... Tavo antakiai juodi, snukutis juodas ir pasmakrėj trys juodi plaukai... Tai tu, kudliuk, piktas? A?... Ko gi nieko nesakai? Kam daužai ruda uodegėlę?.. Vis dėlto tu geras! Tu prie manęs glaudies, trinies į mano blauzdiškes ir žvaliai kraipai snukutį... Na,

jei išeitų dabar į kiemą motutė, arba broliukas, tu pultum, tikrai pultum į juos ir mane apgintum, nes tu ne kartą jau mane užstojai... Geras kudliuk! Tu mane pažįsti!.. Bet ar žinai mano vardą?.. Fi! Tu vis nieko nesakai, tik tingus glaudies į mane ir unkšti. Cit, klausyk! Sušuksiu savąjį vardą, o aidas toli nuaidės... A-ū! Jonuk!... Girdi, pakluone nuskrido į mišką mano šuktelėjimas, atsiliepė dar toliau ir dingo... Negeras tu, kudliuk, kad negali man nieko pasakyti. Jei tu galėtum kalbėti, kaip būtų linksma! Chi, chi, chi!.. Bet tu gudrus! Tu mane pažįsti. Ar plikomis blauzdikėmis, kaip dabar, bėginėčiau, ar motulės apsiauste įsisupęs tave gąsdinčiau, tu manęs

nelosi, tik kraipysi galvutę ir mąstysi, ar aš iš tikrųjų noriu tave apgauti, ar tik juokais. Gudrus tu, kudliuk! Tave labai myliu, nes ir tu mane myli. Nespėsiu dar pabusti, o tu jau saugai mano lovele ir, užkėlęs galvutę, lauki, kada pramerksiu akis. Todėl tave kartais lakinu vienu pieneliu, atiduodu ir saldainį, kurį man atneša broliukai iš miestelio dovanų...

— Bet kur tu, kudliuk, buvai? Jau baigias pogulis, tuoj visi atsikels, o tu tik dabar sugrįžai... Tu buvai miške?... Be manęs?! Žiūrėk man! Nubarstysi visas žemuoges, ir aš ryt grįšiu namo su tuščiu aukšliuku...

Kudliukas klausos ir daug uodegėle.

II

Kudliuko ir kitą pogulį nėra. Jonukas bėginėja kluone ir šaukia, bet niekas neatsiliepia. Šiandien kaimynų piemenys žadėjo visą pogulį uogauti. Kaip jiems gera! Galėtų ir Jonukas su jais pabūvoti, juk jis nebe taip jau mažas, visi vienkiemių vaikai jį taip myli, bet mamaitė ėmė ir pristatė jį daboti bites. O diena tokia karšta, bitės taip dūksta, taip piktos! Jų pilnas sodas, pilnas kiemas, kad nė praeit! Didelis čia daiktas tų bičių, o Jonukas ims ir pabėgs nors lig miško, ar nematys uogaujančių.

Ir Jonukas pasileido pakluone. Sustojo. Mąsto... Gera tai gera būtų visiems ten miške: jie žaistų, vartytų kūlio, juoktų... bet jei per anksti svirne pabus mama ir neris jo sode prie bičių, jei bitės paleis spiečių, tada — kaip mama pasakoja — Jonukas nustotų bičiulių... Ne! Geriau pasilikti...

Nutarė ir pasiliko.

Pogulis buvo taip ilgas, tarytum šiandien visi daug ilgiau miegotų. Jonukas išbėgs, kaip kulka, iš sodo, užtrenks vartelius ir trinka pakluone... "Ciu, ciu, ciu! Kudliuk, kudliuk! Na, na, na!" Veltui šaukia — miške tik aidas atsiliepia, kudliuko kaip nėra, taip nėra. Jonukui liūdna.

III

Sukilo visi iš pogulio. Kudliaus vis nėra. Jonukas niekam nieko nepasakė, nes žinojo: jį bartų. Ir taip jau visi bara už kudlių. Girdi, kam davinėjęs iš stalčiaus duoną, kam leidžias glaustis ir trintis apie kojas — dar susirgsias...

— Jau saulė pietuose, o kudlius negrįžta. Jonukas sėdi troboje ir apsiblausęs drožia šakalėlius. Tuo tarpu priemenėj pasigirdo trankūs vyresniojo brolio žingsniai, ir atsidarė durys.

— Kudlius pasiuto! — suriko brolis.
 Jo veidas kiek pamėlynavęs ir pilnas nerimo.
 Jonukas stryktelėjo ir norėjo jau smukti pro duris, bet staiga brolis nutvėrė jį už marškinaičių ir stūmė atgal:
 — Kur brukies! Eik gult!
 — Noriu kudliaus pamatyt, — ištarė Jonukas pro ašaras, bet brolis dar labiau įnirto:
 — Šunį, mat, atrado bičiuliu... Ko žliumbi! Sakau, eik gult ir nesijudink iš vietos!..
 — Kur gi kudliukas? — paklausė mama.
 — Prie daržinės durų.
 — Tai gal jį kas lazda pervanojo, gal apsvaigino? Nunešk, vaikel, rūgusio pieno, nunešk... A, kad tave tuoj!... Toks geras buvo šuniukas, toks budrus, sargus... Nei tau iš pasalų puls, nei ką... Gal gi dar nepasiuto? — kalba mama.

— Sakau, kad pasiuto, tai ir pasiuto? — rūsčiai atrėžė brolis. Atbėgo iš miško visas pergedęs, akys raudonos, sukas kvaitulio, gauda muses, loja į dangų, o iš gerklės driekiasi putos...

Tuo tarpu kieme sukudakavo perekšlė višta ir gindamas užrėkė gaidys. Brolis puolė prie lango.

— Žiūrėk, žiūrėk! veja per kiemą kanapėtę. Nutvėrė. Ardo plunksnas... Kudliau, kudliau!..

Pagriebė nuo sienos šautuvą ir išbėgo į kiemą.

Trinktelėjo šūvis.

Brolis sugrįžęs nieko nepasakė, — numanu, kas atsitiko, — piktas metė į gembę kepurę ir, užlindęs užstalėn, kaire perbraukė įkaitusią kaktą.

Tuo tarpu trobon sugriuvo būrys kaimyno vaikų. Jonukas nu-
stebo. Tai juk tie patys uogautojai, su kuriais jis taip smelkės uogau-
ti. Visi vaikai buvo uždusę, susivėlę, iš krepšelių byrėjo uogos, ir
neidami nuo durų viens už kito ėmė kalbėti:

— Dėde, kur jūsų kudlius?

— Kudlius geras. Jis išgelbėjo Onytę...

— Kad kiek, gyvatė būtų įkirtus...

Mama paprašė vaikus sėsti ir paklausė, kaip atsitiko. Tada
vienas vyresnis ėmė pasakoti:

— Uogavom... Manėm, kad ir šiandien, kaip ir visuomet, nie-
ko neatsitiks. O buvo taip karšta, taip spirgino, kad nežinojome kur
dėtis. Kaip tik tada pasimaišė jūsų kudlius. Norėjom jį parvyti na-
mo, kad mūsų neišduotų (mat, buvom nuėję į užgintą dvaro palau-
kę), bet kudlius mūsų niekaip neklausė: sekė ir sekė. Užėjome taip
daug, tokių didelių žemuogių — tik raudona raudona! Onytė atsi-
klaupė ir šliaužiodama nuo vieno kelmo prie kito ramiai rinko uoge-
les. Tik žiūriu: sieksninė piktoji iš kelmo belendanti. Laiba ir žvil-
ga, kaip plienas, ir, iškišusi geluonį, šliaužia prie Onytės. Onytė gi
ramiai renka ir nemato. Nutirpau. Baisioji jau norėjo šokti ant se-
sutės, kaip, staiga pamatė kudlius, ir kad puls — am! — ir nutvėrė
baisiąją. Ta jį apvyniojo ir kad ims smaugti. Mes visi pasileidom
bėgt, bet suvirtom į krūvą ir nebegalėjom... Manėm, kad baisioji jau
suės kudlių: apžiojo jo gerklę ir visa apsivyniojusi smaugė. Bet ne-
žinia kaip kudlius perkando jos pažiaunes, ir ta išsitiesė negyva, o
pats leidosi namo... Dėde, kur kudlius, kur geras kudlius?..

Brolis stovi ir nieko nesako. Pasakė mama...

IV

Vaikučiai jau kieme ir žiūri į kudlių. Jis peršautas į pat širdį.
Nosims laša šiltas kraujas. Mėlynos, didelės musės, zvimbiančios
musės geria jo kraują. Kudlius nebeturi vienos akies: ji sumaigyta...

Stovi Jonukas ir žiūri, o jo akys pilnos ašarų.

— Kudliau, — atsiliepė jo širdyje, — matai, tu buvai toks
geras, geras!

Jonukas koja palietė kudlių, bet tas jau sustingęs.

Koks dabar kudlius baisus...

KA E GLUT Ė DUODA?

EGLUT Ė padeda lietuvių šeimoms išlaikyti lietuvišką dvasią.

EGLUT Ė padeda mažiems vaikams išmokyti lietuviškai skaityti, o didesniems — pažinti lietuvių kultūrą.

EGLUT Ė ugdo vaikų literatūrinį skonį.

EGLUT Ė padeda jaunuoliams pratintis rašyti į spaudą.

EGLUT ĖJE rašo patys žymiausieji mūsų vaikų literatūros autoriai.

DĖL TO EGLUT Ė JUS PRAŠO:

ATNAUJINTI tuojau prenumeratą ateinantiems metams.

UŽSISAKYTI ją, jei dar nesi užsisakęs.

UŽSAKYTI ją kituose kraštuose vargingai gyvenantiems lietuviams vaikams, jei gali.

PARAGINTI pažįstamus ją užsiprenumeruoti.

PAREMTI ją auka.

EGLUTEI užsisakyti adresas: Immaculate Conception Convent,
R. F. D. 2, Putnam, Connecticut

VASAROS ATOSTOGOS VAIKAMS

Ateinančią vasarą yra organizuojama mažai vaikų grupei vasarvietė Atlanto pakraštyje.

Vasarvietė prasidės birželio 22 d. ir tęsis iki rugpiūčio 30 d., iš viso dešimt savaitių. Galima užsisakyti dvi savaites ar daugiau.

Mokestis — \$25.00 savaitei. Už tai vaikas gaus viloje kambarį, maistą ir rimtą pedagoginę priežiūrą.

Tiksli vieta — Indian Neck, Connecticut, tarp New Haven ir New London. Patartina užsakymus daryti jau dabar, nes vėliau bus sunkiau gauti pageidaujamas savaites.

Užsakymams ir informacijoms adresas:

Dr. A. Šerkšnas, 301 Silas Deane Hway., Wethersfield, Conn.

PATARLĖS

Devyni amatai — dešimtas badas.

*

Diena dieną moko.

*

Dovanai į dantis nežiūrėk.

*

Du gaidžiu vienam kieme nesutinka.

*

Prieš vėją nepapūsi.

*

Duodamas imk, mušamas bėk.

*

Duoną taupyk rytojui, ne darbą.

*

Duona verkia tinginio valgoma.

*

Galva visą žmogų vedžioja.

*

Gera motė vyrui kelią rodo.

V. Maciunas
247 E. Albanus St.
Philadelphia 20. Pa.

ALP 178.5
Larch.

91.189.366